

D 51

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

Eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto

PÄÄTÖS nro 13/EEO/96

Päivämäärä 3.6.1996

Dnro 282/50-96

Voimaantulo- ja voimassaoloaika 1.7.1996 - toistaiseksi

Kumoo / Muuttaa

-

Valtuutussäännökset

Eläintautilaki (55/80, muut.809/92 ja 424/94) 5,8,9,10,12 ja 12 a §

Eläintautien vastustamisesta eläinten kuljetuksessa annetun 4-7, 14 ja asetuksen (1363/94) 16 §

Vastaavat EY-säädökset

Neuvoston direktiivi 92/35/ETY;EYVL 157,10.6.1992, s. 19 N:o L

Asia

AFRIKKALAISEN HEVOSRUTON VASTUSTAMINEN

Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto, jäljempänä osasto, on määrännyt afrikkalaisen hevusruton, jäljempänä hevusrutto, *helposti leviäväksi* eläintaudiksi vastustettavista eläintaudeista ja eläintautien ilmoittamisesta antamassaan päätöksessä (1346/95).

Osasto antaa tässä päätöksessä määräykset hevusruton vastustamisesta. Määräysten tarkoituksena on taudin- purkauksen sattuessa estää taudin leviäminen ja mahdollistaa tartunnan tehokas hävittäminen.

Määräykset ovat sitovia.Niitä on velvoittavana noudatettava määräyksissä tarkoitetuissa yksittäistapauksissa. Määräysten lisäksi kohdassa 2 on kuvailtu taudin leviämistapaa ja kohdassa 3 oireita. Riittävän yleiskuvan luomiseksi on selostettu myös kansainvälisistä velvoitteista aiheutuvia menettelytapa-säännöksiä. Nämä on kirjoitettu petiitillä erotukseksi päätöksen sitovista määräyksistä.

SISÄLLYSLUETTELO:

1. Määritelmät

2. Taudin leviämistapa

3. Taudinkuva

4. Toimenpiteet epäiltäessä hevusruttoa

4.1. Yleistä

4.2. Tilalla annettavat määräykset

4.3. Eläinten tutkiminen ja näytteenotto

- 4.4. Hevoseläinten luettelointi
 - 4.5. Selvitys vektorille soveltuvista elinpaikoista
 - 4.6. Epidemiologinen selvitys
 - 4.7. Toimenpiteet kontaktitilalla
 - 4.8. Määräysten peruuttaminen
5. Toimenpiteet, kun tilalla on todettu hevosrutto
- 5.1. Kriisiyksikön perustaminen
 - 5.2. Lääneläinlääkärin tehtävät
 - 5.3. Hevoseläinten hävittäminen
6. Toimenpiteet tartunta-alueella
- 6.1. Rajoittavat määräykset ja tarkastukset tartunta- alueella
 - 6.2. Rokottaminen tartunta-alueella
 - 6.3. Poikkeavat määräykset tartunta-alueella
7. Suoja- ja valvontavyöhykkeiden määrääminen
8. Suoja- ja valvontavyöhykkeitä koskevat määräykset
- 8.1. Tilojen luettelointi ja tarkastukset
 - 8.2. Hevoseläinten kuljetus vyöhykkeillä
 - 8.2.1. Kuljetus vyöhykkeiden sisäpuolella
 - 8.2.2. Kuljetus hätäteurastettavaksi
 - 8.2.3. Kuljetus karanteeniin
 - 8.3. Hevoseläinten rokottaminen suojavyöhykkellä
 - 8.4. Rokotuskielto valvontavyöhykkeellä ja muualla maassa
9. Tartunta-alueita, suoja- ja valvontavyöhykkeitä koskevien määräysten peruuttaminen
10. Hevosrutosta tiedottaminen
11. Korvaukset

LIITE I

PÄÄTÖS HEVOSRUTTOEPÄILYN TAKIA TILALLE ANNETTAVISTA RAJOITTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

LIITE II

NÄYTTEENOTTO-OHJEET

LIITE III

PÄÄTÖS HEVOSRUTTOEPÄILYN TAKIA TILALLE ANNETTUIEN RAJOITTAVIEN MÄÄRÄYSTEN PERUUTTAMISESTA

LIITE IV VALITUSOSOITUS+

1. Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

- 1) *vektorilla* niveljalkaista, joka voi levittää hevosruttoa.
- 2) *hevoseläimellä* hevosta, aasia , muulia tai muuta kavioläintä.
- 3) *tilalla* eläintenpitoyksikköä tai muuta paikkaa, jossa pidetään hevoseläimiä pysyvästi tai väliaikaisesti; sekä

4) *tartuntatilalla* tilaa, jonka eläimestä hevosruttodiagnoosi on vahvistettu.

Päätöksessä käytetään myös seuraavia eläintautien vastustamisesta eläinten kuljetuksessa annetun asetuksen (1363/94) 3 §:ssä säädettyjä määritelmiä:

- 1) *tartunta-alue* : tila tai alue, jolla osasto on vahvistanut esiintyvän tai jolla perustellusta syystä epäillään esiintyvän hevosruttoa. Tartunta- alueen rajojen on oltava vähintään 20 km:n etäisyydellä tartuntatilasta;
- 2) *suojavyöhyke* : alue, jonka raja on joka kohdassaan vähintään 100 kilometrin etäisyydellä tartuntatilasta ja johon tartunta-alue sisältyy; sekä
- 3) *valvontavyöhyke* : alue, jonka raja on joka kohdassaan vähintään 150 kilometrin etäisyydellä tartuntatilasta ja johon suojavyöhyke sisältyy.

2. Taudin leviämistapa

Hevosruttovirus kuuluu reovirus-heimon orbivirus-sukuun ja aiheuttaa hevosten, aasien ja muulien sekä eräiden muiden villieläinten sairastumisen hevosruttoon. Hevonen on näistä eläimistä herkin, aasi on verrattain vastustuskykyinen. Myös koira voi saada tartunnan syömällä infektoitunutta hevosentilaa, mutta kliininen tauti on koiralla harvinainen.

Tauti leviää *Culicoides*-sukuun kuuluvien verta imevien hyönteisten, yleensä *Culicoides imicola*, välityksellä. Todennäköisesti myös jotkin muut hyönteiset tai punkit voivat toimia vektoreina. Hevosrutto esiintyy endeemisenä Saharan eteläpuolisessa Afrikassa, mutta on Afrikasta levinnyt aika ajoin myös Aasiaan ja Välimeren alueelle ja aiheuttanut vakavia epidemioita. *Culicoides*-suvun vektorit ovat aktiivisimmillaan + 10 - + 35 asteen lämpötiloissa, ja epidemian puhkeamista ovat usein edeltäneet runsaat sateet. Tautia ei ole toistaiseksi tavattu 40° pohjoisen leveyspiirin pohjoispuolella, eikä siten myöskään Suomessa.

Uudelle alueelle hevosrutto voi levitä sairastuneiden eläinten, lentokoneiden tai tuulen mukana kulkeutuneiden hyönteisten välityksellä. Taudin laajemmalle esiintymiselle uudella alueella on kuitenkin edellytyksenä, että alueelta löytyy sopiva vektori viruksen väli-isännäksi, sillä tauti tarttuu vain vektorin välityksellä. Jos vektori on kulkeutunut lentokoneen tai tuulen mukana on ilmastollisten ja ekologisten olosuhteiden oltava sopivat vektorin selviytymiselle uudella alueella.

Eräitä *Culicoides*-suvun lajeja, joista Välimeren alueella on eristetty hevosruttovirusia, on tavattu myös Suomessa. Näiden lajien yleisyydestä samoin kuin kyvystä toimia hevosruttoviruksen väli-isäntänä Suomen ilmastossa ei ole tietoa. Selvittämättä on myös, löytyykö Suomesta muita mahdollisia vektoreiksi sopivia niveljalkaisia.

3. Taudinkuva

Hevosrutto voi esiintyä akuutissa eli keuhko-oireisessa muodossa, subakuutissa eli sydänoireisessa muodossa tai lieväoireisena, nk. hevosruttokuumeena. Viruksen serotyyppi ja eläimen immunitaatti vaikuttavat taudinkuvaan. Akuuttia muotoa aiheuttavat kaikkein virulenteimmat kannat. Akuutti muoto on tyypillinen alueilla, joissa tautia ei ole aiemmin ollut ja hevosille ei ole muodostunut immunitaattia taudinaiheuttajaa vastaan. Subakuutti muoto sekä hevosruttokuume ovat tyypillisiä taudin endeemisillä alueilla. Inkubaatioaika (aika tartunnan saamisesta oireiden puhkeamiseen) on yleensä 4-9 päivää. Kuolleisuus vaihtelee 40-90%.

Akuuttiin muotoon liittyvät nopeasti nouseva korkea kuume, vaikeutunut hengitys, yskänkohtaukset, runsas sierainvuoto sekä voimakas depressio. Hevoset seisovat etujalat levällään, kaula ojennettuna ja sieraimet laajentuneina. Kuolema voi seurata muutamassa tunnissa keuhkoihin kerääntyvän runsaan nestemäärän vuoksi. Toipuminen tästä muodosta on harvinaista.

Subakuutissa muodossa kuume nousee hitaammin ja sydänperäiset oireet, kuten nesteeneräytyminen nahan alle (erityisesti pään, kaulan ja rintakehän alueella), sydänpussiin ja keuhkoihin ovat tyypillisiä. Myös nielemisvaikeuksia ja rehun ja veden oksentamista sierainten kautta, esiintyy. Inkubaatioaika on pidempi, jopa kolme viikkoa, ja kuolleisuus alhaisempi kuin akuutissa muodossa.

Myös kahden edellä mainitun keuhko- ja sydänoireisen muodon yhdistelmää nk. sekamuotoa tavataan

Hevosruttokuumetta sairastavilla eläimillä on jonkinasteinen immunitaetti tautia vastaan ja eläimet toipuvat tästä muodosta yleensä nopeasti. Oireina esiintyy kuumetta, ruokahaluttomuutta, lieviä tai kohtalaisia hengitysvaikeuksia sekä sidekalvojen tulehdusta.

4. Toimenpiteet epäiltäessä hevosruttoa

4.1. Yleistä

Jokainen eläinlääkäri, joka havaitsee eläimessä hevosruttoon viittaavia oireita tai saa muutoin tietoonsa sellaisia seikkoja, että on syytä epäillä hevosruttoa olevan jollakin tilalla, on velvollinen viivytyksettä ilmoittamaan asiasta asianomaiselle kunnaneläinlääkärille, läänineläinlääkärille tai, ellei näitä tavoiteta, osaston eläinlääkärille. Ilmoitus on tehtävä välittömästi myös muulloin kuin virka-aikana.

Eläinlääkärin tulee antaa eläimen omistajalle tai hänen edustajalleen tarvittavat menettelyohjeet. Hänen tulee määrätä, että turhaa liikkumista eläinsuojissa on vältettävä. Tilalle ei saa tuoda hevoseläimiä eikä niitä saa viedä sieltä pois.

Kun läänineläinlääkäri on saanut edellä mainitun ilmoituksen tai hän muusta syystä epäilee tilalla olevan hevosruttoa, tulee hänen viivytyksettä määrätä kunnaneläinlääkäri matkustamaan paikalle ja suorittamaan jäljempänä kohdissa 4.2 - 4.6 mainitut toimenpiteet, ellei hän voi varmuudella sulkea pois hevosruttoepäilyä.

4.2. Tilalla annettavat määräykset

Kun kunnaneläinlääkäri saapuu tilalle, jolla epäillään esiintyvän hevosruttoa, hänen on annettava tilasta vastaavalle henkilölle liitteen I mukaiset rajoittavat määräykset. Määräykset voidaan ensin antaa suullisina, mutta ne on mahdollisimman pian vahvistettava kirjallisesti.

4.3. Eläinten tutkiminen ja näytteenotto

Kunnaneläinlääkärin on tarkastettava kaikki tilan hevoseläimet ja tutkittava kliinisesti jokainen hevoseläin, jota epäillään sairastuneeksi. Jos tilalla on kuolleita hevoseläimiä, hänen on suoritettava raadonavaus ainakin yhdelle kuolleelle hevoseläimelle. Laboratoriotutkimuksia varten on näytteitä otettava liitteen II ohjeiden mukaisesti. Näytteet on toimitettava viipymättä eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen (EELA) Helsingin laboratorioon.

Kunnaneläinlääkärin on käytävä tilalla säännöllisesti läänineläinlääkärin ohjeiden mukaisesti, kunnes rajoittavat määräykset tilalla peruutetaan kohtien 4.8 tai 9 mukaisesti. Käynnin yhteydessä hänen on tarkastettava tilan hevoseläimet ja tutkittava kliinisesti sairastuneiksi epäillyt ja otettava tarvittaessa näytteitä liitteen II ohjeiden mukaisesti.

4.4. Hevoseläinten luettelointi

Kunnaneläinlääkäriin on aloitettava liitteen I mukainen kirjanpito tilalla olevista hevoseläimistä seuraavasti:

- 1) tilalla olevat hevoseläimet on luetteloitava ryhmittäin;
- 2) jo kuolleiden tai todennäköisesti sairastuneiden hevoseläinten lukumäärästä on laadittava luettelo ryhmittäin;

Tilasta vastaavan henkilön on pidettävä edellä mainitut luettelot ajantasalla merkitsemällä niihin syntyneet ja kuolleet hevoseläimet tapahtumapäivineen. Luetteloiden tiedot on pyynnöstä esitettävä läänin- tai kunnaneläinlääkärille ja maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston eläinlääkärille ja ne voidaan tarkistaa jokaisen tarkastuskäynnin yhteydessä.

4.5. Selvitys vektorille soveltuvista elinpaikoista

Kunnaneläinlääkäriin on selvitettävä ne paikat tilalla, joissa olosuhteet vektorin menestymiselle ovat erityisen otolliset ja annettava ohjeet vektorien hävittämiseksi tällaisista paikoista.

4.6. Epidemiologinen selvitys

Kunnaneläinlääkäriin on aloitettava epidemiologisen selvityksen tekeminen jo tilalla ollessaan. Selvityksestä on käytävä ilmi:

- sen ajanjakson pituus, jona hevosruttoa on saattanut olla tilalla, ennen kuin taudista ilmoitettiin;
- mistä hevosrutto on mahdollisesti tullut tilalle;
- muut sellaiset tilat, joiden hevoseläimet ovat voineet saada tartunnan samasta lähteestä;
- vektoreiden esiintyminen alueella;
- sellainen hevoseläinten liikkuminen tai ruhojen kuljetus, joka on voinut levittää taudin tilalle tai tilalta pois; sekä
- muut mahdolliset kontaktitilat.

4.7. Toimenpiteet kontaktitilalla

Jos läänineläinlääkärillä on perusteltua aihetta epäillä, että hevosrutto on saattanut tulla muilta tiloilta tilalle, jolla epäillään tai on todettu olevan hevosruttoa tai, että se on voinut siirtyä jälkimmäiseltä tilalta muille tiloille, hänen on annettava näille tiloille liitteen I mukaiset rajoittavat määräykset. Tällaisia perusteita ovat esim. maantieteelliset tekijät sekä tilan sijainti tai muut yhteydet epäilyksenalaiseen tilaan tai tartuntatilaan nähden. Läänineläinlääkäriin on myös määrättävä kunnaneläinlääkäri tekemään tilalla tarkastus ja ottamaan näytteet hevosruton varalta liitteen II mukaisesti. Jos kontaktitila on toisen läänin alueella, on hänen ilmoitettava siitä kyseisen läänin läänineläinlääkärille, jonka on annettava edellä mainitut määräykset.

Kunnaneläinlääkäriin on käytävä tilalla säännöllisesti läänineläinlääkäriin ohjeiden mukaisesti, kunnes rajoittavat määräykset tilalla peruutetaan kohtien 4.8 tai 9 mukaisesti. Käynnin yhteydessä hänen on tarkastettava tilan kaikki hevoseläimet ja tutkittava kliinisesti sairastuneiksi epäillyt ja otettava tarvittaessa näytteitä liitteen II ohjeiden mukaisesti.

4.8. Määräysten peruuttaminen

Kunnaneläinlääkäriin on peruutettava läänineläinlääkäriin määräyksestä kohdan 4.2. määräykset ja läänineläinlääkäriin on peruutettava kohdan 4.7. määräykset, kun laboratoriotutkimusten tulosten tai muiden syiden perusteella hevosruttoepäily tilalla osoittautuu aiheettomaksi.

5. Toimenpiteet, kun tilalla on todettu hevosrutto

5.1. Kriisiyksikön perustaminen

Osasto perustaa kriisiyksikön, jonka tehtävänä on avustaa läänineläinlääkäriä:

- hevosruton hävittämiseen tarvittavien toimenpiteiden koordinoimisessa; sekä
- laajemman epidemiologisen selvityksen tekemisessä.

5.2. Läänineläinlääkäriin tehtävät

Läänineläinlääkäriin on tehtävä yhteistyössä kunnaneläinlääkäriin kanssa epidemiologinen selvitys kohdan 4.6 mukaisesti ja sen perusteella osastolle esitys kohdassa 7 mainittujen suoja- ja valvontavyöhykkeiden rajoista. Hänen on tehtävä osastolle esitys myös tartunta-alueen perustamisesta tartuntatilan ympärille. Tartunta-alueen rajojen on oltava 20 kilometrin etäisyydellä tartuntatilasta.

5.3. Hevoseläinten hävittäminen

Kun on virallisesti vahvistettu, että tilalla on hevosrutto, osasto määrää tartuntatilan kaikki sellaiset hevoseläimet viipymättä tapettaviksi, joilla on todettu hevosrutto, tai joilla on hevosrutolle tyypillisiä kliinisiä oireita. Tapetut ja itsestään kuolleet hevoseläimet on poltettava tai haudattava tilalla, tai sitten hävitettävä suuririskisen eläinjätteen käsittelylaitoksessa. Ruhoja hävitettäessä on lisäksi noudatettava osaston suuririskisen eläinjätteen käsittelystä antamia määräyksiä (eläinjätteen käsittelystä annettu maa- ja metsätalousministeriön päätös 634/94, muut. 875/94 eläinlääkintölainsäädäntö H 19 ja H 19:1). Kunnaneläinlääkäriin on valvottava eläinten hävittämistä.

6. Toimenpiteet tartunta-alueella

6.1. Rajoittavat määräykset ja tarkastukset tartunta-alueella

Kun osasto on perustanut tartunta-alueen, läänineläinlääkäriin on annettava tartunta-alueen kaikille tiloille liitteen I mukaiset rajoittavat määräykset ja määrättävä kunnaneläinlääkäriin suorittamaan kohtien 4.3 - 4.5 mukaiset tarkastukset ja muut toimenpiteet tiloilla.

Jos tartunta-alue ulottuu useamman kuin yhden jäsenvaltion alueelle, näiden

jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimittava yhteistyössä tartunta- aluetta perustettaessa

6.2. Rokottaminen tartunta-alueella

Läänineläinlääkäriin on määrättävä kunnaneläinlääkärit rokottamaan kaikki tartunta-alueen hevoseläimet hevosruttoa vastaan osaston hyväksymällä rokotteella. Hevoseläimet on samassa yhteydessä merkittävä osaston hyväksymällä kestäväällä tunnistusmerkillä.

6.3. Poikkeavat määräykset tartunta-alueella

Tarvittaessa osasto voi päättää epidemiologisten, meteorologisten, maantieteellisten tai ekologisten syiden nojalla, että kohtien 6.1 ja 6.2 mukaiset toimenpiteet on tehtävä tartunta- aluetta laajemmalla alueella, jos on syytä epäillä, että hevosrutto leviää tälle alueelle. Edellä mainittujen syiden nojalla osasto voi myös päättää, että tartunta- alueella ei ryhdytä rokotuksiin ollenkaan.

Osasto ilmoittaa komissiolle näistä poikkeavista määräyksistä.

7. Suoja- ja valvontavyöhykkeiden määrittäminen

Heti, kun hevosruttodiaagnoosi tilalla on virallisesti vahvistettu, osasto määrää läänineläinlääkäriin esityksestä taudin puhkeamispaikan ympärillä olevan alueen suojavyöhykkeeksi.

Samalla osasto määrää läänineläinlääkäriin esityksestä valvontavyöhykkeen, johon suojavyöhyke sisältyy.

Vyöhykkeitä perustettaessa on otettava huomioon maantieteelliset, hallinnolliset, ekologiset ja muut taudin leviämiseen vaikuttavat tekijät sekä valvontamahdollisuudet.

Valvontavyöhykkeen rajojen on oltava vähintään 50 kilometrin etäisyydellä suojavyöhykkeen rajoista. Vyöhykkeet on määrättävä siten, että suojavyöhykkeen ulkopuolisella valvontavyöhykkeen osalla ei ole rokotettu hevosruttoa vastaan viimeisen 12 kuukauden aikana.

Jos vyöhykkeet ulottuvat useamman kuin yhden jäsenvaltion alueelle, näiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimittava yhteistyössä vyöhykkeitä perustettaessa.

Erikseen säädettyä menettelyä noudattaen (92/35/ETY artikla 19) jäsenvaltio voi saada luvan poiketa edellä mainittujen vyöhykkeiden rajoista. Tällöin perusteina voivat olla maantieteelliset, ekologiset, meteorologiset syyt, vektorin esiintyminen alueella sekä laboratoriotutkimusten ja epidemiologisten selvitysten tulokset. Myös vastustamistoimenpiteiden, erityisesti vektoreiden hävittämiseen tähtäävien, soveltaminen alueella otetaan huomioon.

8. Suoja- ja valvontavyöhykkeitä koskevat määräykset

8.1. Tilojen luettelo ja tarkastukset

Läänineläinlääkäriin on tehtävä luettelo kaikista suoja- ja valvonta- vyöhykkeillä olevista tiloista, joilla pidetään hevoseläimiä. Kunnaneläinlääkäriin on käytävä näillä tiloilla säännöllisesti, läänineläinlääkäriin ohjeiden mukaisesti, tutkittava hevoseläimet kliinisesti ja tarvittaessa otettava näytteitä laboratoriotutkimuksia varten. Tarkastuskäynneistä ja löydöksistä on pidettävä kirjaa.

8.2. Hevoseläinten kuljetus vyöhykkeillä

Hevoseläinten kuljettaminen pois suoja- tai valvontavyöhykkeellä olevalta tilalta on kiellettyä muissa kuin jäljempänä kohdissa 8.2.1, 8.2.2 ja 8.2.3 mainituissa tapauksissa.

8.2.1. Kuljetus vyöhykkeiden sisäpuolella

Hevoseläimiä ei saa kuljettaa eri vyöhykkeiden välillä muutoin kuin hätäteurastusta tai karanteenia varten kohtien 8.2.2 ja 8.2.3 mukaisesti.

Hevoseläinten kuljettaminen vyöhykkeiden sisäpuolella on sallittua vain läänineläinlääkäriin luvalla ja seuraavin edellytyksin:

- kunnaneläinlääkäriin on ennen kuljetusta tarkastettava tilan kaikki hevoseläimet ja tutkittava kliinisesti kuljetettavat hevoseläimet, eikä yhdelläkään hevoseläimellä ole hevosruttoon viittaavia oireita;
- kuljetettavat hevoseläimet on merkittävä osaston hyväksymällä tunnistusmerkillä;
- kuljetettavien hevoseläinten mukana on oltava kunnaneläinlääkäriin kirjoittama todistus suoritetusta tarkastuksesta. Tästä todistuksesta on käytävä ilmi myös hevoseläinten alkuperä ja tunnistetiedot;
- hevoseläimiä, jotka on rokotettu hevosruttoa vastaan, ei saa kuljettaa pois tilalta ennen kuin vähintään 60 vuorokautta on kulunut rokotuksen antamisesta.

Osasto ilmoittaa komissiolle tämän kohdan mukaisista kuljetuksista.

8.2.2. Kuljetus hätäteurastettavaksi

Hevoseläinten kuljettaminen hätäteurastettavaksi on sallittua ainoastaan kunnaneläinlääkäriin valvonnassa suoraan teurastamoon, joka sijaitsee samalla vyöhykkeellä kuin tila. Jos vyöhykkeellä ei ole teurastamoa, saadaan hevoseläimet kuitenkin kuljettaa viereisellä vyöhykkeellä sijaitsevaan, läänineläinlääkäriin määräämään, teurastamoon.

8.2.3. Kuljetus karanteeniin

Hevoseläinten kuljettaminen suoja- tai valvontavyöhykkeellä sijaitsevalta tilalta karanteenitalalle on sallittua ainoastaan kunnaneläinlääkäriin valvonnassa neuvoston direktiivin 92/36/ETY 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

8.3. Hevoseläinten rokottaminen suojavyöhykkeellä

Suojavyöhykkeellä olevien kaikkien hevoseläinten rokottamisesta hevosruttoa vastaan sekä merkitsemisestä tunnistusmerkillä päätetään erikseen sovittua menettelyä noudattaen direktiivin 92/35/ETY artiklan 19 mukaisesti.

8.4. Rokotuskielto valvontavyöhykkeellä ja muualla maassa

Hevoseläinten rokottaminen hevosruttoa vastaan valvontavyöhykkeellä ja muualla maassa on kiellettyä.

9. Tartunta-alueita, suoja- ja valvontavyöhykkeitä koskevien määräysten peruuttaminen

Tartunta-alueita, suoja- ja valvontavyöhykkeitä koskevia määräyksiä on noudatettava siihen asti kunnes osasto ne peruuttaa. Tartunta- alueen tiloille ja kohdan 4.7 perusteella suoja- ja/tai valvontavyöhykkeillä sijaitseville kontaktitiloille annetut liitteen I mukaiset rajoittavat määräykset peruuntuvat samassa yhteydessä. Näille tiloille ilmoitetaan määräysten peruuntumisesta erikseen.

Osasto peruuttaa määräykset, kun alueella ja vyöhykkeillä ei ole enää hevosruton leviämisen vaaraa. Jos tartunta-alueella tai koko suojavyöhykkeellä on rokotettu hevosruttoa vastaan, tartunta-alueita ja vyöhykkeitä koskevat määräykset ovat kuitenkin voimassa vähintään 12 kuukauden ajan.

Määräysten peruuttamisesta päätetään erikseen sovittua menettelyä noudattaen direktiivin 92/35/ETY artiklan 19 mukaisesti.

10. Hevosrutosta tiedottaminen

Läänineläinlääkäriin on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin, mukaan lukien näkyvästi esillepantujen ilmoitustaulujen ja varoitusilmoitusten käyttö ja tiedotusvälineiden, kuten lehdistön ja paikallisradion käyttö, sen varmistamiseksi, että suoja- ja valvontavyöhykkeillä tai tartunta- alueella olevat henkilöt ovat tietoisia voimassa olevista rajoitusmääräyksistä.

11. Korvaukset

Taudin vastustamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen sovelletaan eläintautilain (55/80, muut. 809/92 ja 424/94) 15-21 b §:n säännöksiä.

Omaisuuksien, tuotteiden, valmisteiden ja tarvikkeiden hävittämisestä, käsittelystä ja käyttörajoituksesta aiheutuvien tappioiden korvaamisesta sekä taudin leviämisen ehkäisemiseksi määrättyjen erinäisten töiden korvaamisesta sisältyvät säännökset helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain 13 - 15 § :ään.

Kohtien 6.2 ja 6.3 mukaisista rokotuksista tartunta-alueella tai tartunta- aluetta laajemmalla alueella sekä tämän päätöksen mukaiset tutkimukset suoritetaan valtion varoin.

Apulaisosastopäällikkö
Jaana Husu

Eläinlääkintötarkastaja
Taina Aaltonen

LIITE I

PÄÄTÖS HEVOSRUTTOEPÄILYN TAKIA TILALLE ANNETTAVISTA RAJOITTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

Annettu / 19

Tilanomistajan nimi:

Tilan osoite:

Tilalla on noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Luettelointi

- 1.1. Kaikki tilalla olevat hevoseläimet on luetteloitava ryhmittäin
- 1.2. Jo kuolleiden tai todennäköisesti sairastuneiden hevoseläinten lukumäärästä on laadittava luettelo ryhmittäin.
- 1.3. Edellä mainitut luettelot on pidettävä ajantasalla merkitsemällä niihin syntyneet ja kuolleet hevoseläimet tapahtumapäivineen.
- 1.4. Luetteloiden tiedot on pyynnöstä esitettävä läänin- tai kunnaneläinlääkärille ja maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston eläinlääkärille ja ne voidaan tarkistaa jokaisen tarkastuskäynnin yhteydessä.

2. Eläinten liikkumisen rajoittaminen

- 2.1. Kaikki tilalla olevat hevoseläimet on suljettava talliin tai muuhun paikkaan, missä ne ovat suojassa vektorilta
- 2.2. Tilalle ei saa tuoda hevoseläimiä eikä niitä saa viedä sieltä pois.

3. Muut määräykset

- 3.1. Hevosruttoa mahdollisesti levittävät hyönteiset tai muut niveljalkaiset on häädettävä tallien sisä- ja ulkopuolelta kunnaneläinlääkärin määräämiä valmisteita käyttäen.
- 3.2. Kuolleiden hevoseläinten ruhot on hävitettävä, poltettava tai haudattava kunnaneläinlääkärin antamien ohjeiden mukaisesti.

Perustelut:

Tilalla on perusteltua syytä epäillä esiintyvän hevosruttoa.

Oikeusohjeet:

Eläintautilain (55/80, muut. 809/92 ja 424/94) 8 ja 9 §, eläintautiasetuksen (601/80) 17 § sekä afrikkalaisen hevosruton vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös 13/EEO/96.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan. Valitusosoitus liitteenä. Päätös tulee voimaan kuitenkin heti. Päätöstä on noudatettava mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Virkaeläinlääkärin allekirjoitus:

Nimen selvennys ja virka-asema:

LIITE II

NÄYTTEENOTTO-OHJEET

a) Viruseristystä ja virusantigeenin toteamista varten näytteeksi on otettava n. 10 ml verta hepariiniputkiin kliinisesti sairailta hevoseläimiltä. Jos tilalla on useita sairastuneita, valitaan verinäytteenottoon sellaiset vasta sairastuneet hevoseläimet, joilla on korkea kuume.

b) vasta-aineiden määrittystä varten on otettava n. 10 ml verta ilman lisäainetta samoilta hevoseläimiltä, joilta otettiin verta viruseristystä varten. Jos tilalla on toipumisvaiheessa olevia hevoseläimiä on myös näiltä otettava verta näytteeksi. Vasta-aineita muodostuu 10 - 14 vuorokauden kuluessa toipumassa oleville eläimille, huipputaso vasta-aineet saavuttavat 21 vuorokauden kuluttua tartunnasta.

c) kuolleilta hevoseläimiltä on otettava näytteeksi pala keuhkoja, pernaa ja keuhkoimusolmuketta (5-10 g kutakin). Jokainen näyte laitetaan omaan muovipussiin ja suljetaan ja merkitään huolellisesti.

d) oireettomista hevoseläimistä tilalla, jolla epäillään olevan hevosruttoa samoin kuin kontaktitilojen hevoseläimistä on 5-10 eläimeltä/tila otettava n. 10 ml verta ilman lisäainetta. Näiltä samoilta eläimiltä on otettava 3 viikon kuluttua ensimmäisestä näytteenotosta uudet verinäytteet, ellei kyseisiä eläimiä ole tällä välin rokotettu hevosruttoa vastaan.

Näytteet on toimitettava viivytyksettä eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen Helsingin laboratorioon. Näytteet on kuljetettava ja säilytettävä ehdottoman tiiviissä astioissa, jääkaappilämpötilassa. Näytteet eivät saa päästä jäätymään kuljetuksen tai säilytyksen aikana. Näytteiden lähettämisestä on etukäteen sovittava puhelimitse.

LIITE III

PÄÄTÖS HEVOSRUTTOEPÄILYN TAKIA TILALLE ANNETTUIEN RAJOITTAVIEN MÄÄRÄYSTEN PERUUTTAMISESTA

Annettu / 19

Tällä päätöksellä peruutetaan seuraavalle tilalle / 19 hevosruttoepäilyn takia annetut rajoittavat määräykset.

Tilan omistajan nimi:

Tilan osoite:

Tämä päätös tulee voimaan / 19 .

Perustelut:

Tilalla ei ole hevosruton leviämisen vaaraa.

Oikeusohjeet:

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös afrikkalaisen hevosruton vastustamisesta (nro 13/ EEO/ 96).

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Valitusosoitus on liitteenä.

Virkaeläinlääkärin allekirjoitus: _____§

Nimenselvennys ja virka-asema:

[Eläinlääkintölainsäädäntö]

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta [maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta](#). Valitus on tehtävä kirjallisesti.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta;
- päätös, johon muutosta haetaan, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan;
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksenalainen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu

viranomaiselle.

Valitusaika

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaanti-

päivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta.

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta.

- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene.

- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle

(sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä

tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

- Jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella

kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä

päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettä

käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta perii pääsääntöisesti valitusasian tutkimisesta käsittelymaksuna 84 euroa maa- ja metsätalousministeriön antaman asetuksen (1257/2001) nojalla. Maksu peritään yleensä postiennakolla päätöksen lähettämisen yhteydessä.

Yhteystiedot

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta

postiosoite: PL 820, 00101 HELSINKI

käyntiosoite: Kaisaniemenkatu 4 A

puhelinvaihte (09) 5765 111

telekopio (09) 5765 2010

virka-aika klo 8.00 - 16.15